

PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PAŽINIMO KOMPETENCIJOS UGDYMAS(IS) PER PATIRTĮ

Raimonda Sadauskienė¹

1 Kauno kolegija Higher Education Institution

Agnė Stankevičienė²

2 Kauno raj. Mokykla – darželis „Gilė“

V. Pavardė: R. Sadauskienė
E. puslapis: www.kaunokolegija.lt
E. paštas: raimonda.sadauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 68226389
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 Edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Priešmokyklinis ugdymas vis labiau suprantamas, kaip labai svarbus etapas vaiko gyvenime, tai paskutinis pasirėngimo mokyklai etapas. Priešmokyklinis ugdymas Lietuvoje yra privalomas, jo tikslas – padėti vaikui pasirėngti sėkmingai mokytis mokykloje. Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje (2022) didesnis dėmesys skiriamas universalaus dizaino ugdymui(si), t.y., kad visi vaikai yra skirtingi, kiekvienas vaikas turi galimybę rinktis jam patogiausius skirtingus ugdymo(si) būdus pagal savo gebėjimus ir galimybes. S. Neifachas; V. Pupekis; E. Poškevičienė (2022) pabrėžia, kad tokio turinio įgyvendinimui tinkamiausias ugdymas(is) yra per patirtį. Patirtinis ugdymas(is) yra integrali aktyvaus ugdymo(si) dalis, kai ugdytiniai kuria savo žinojimą, įgauna įgūdžių, ugdo(si) gebėjimus ir vertybes iš tiesioginės savo, o kartais ir kitų patirties“. Patyriminis ugdymas yra glaudžiai susijęs su pažinimo kompetencijos ugdymu(si), kai vaikas tyrinėja, atranda ir geriausiai pažįsta pasaulį per patirtį. **Probleminis klausimas** - kaip ugdyti priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį? **Tikslas** - atskleisti priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetencijos ugdymą(si) per patirtį.

Reikšminiai žodžiai: priešmokyklinis ugdymas, patyriminis ugdymas, pažinimo kompetencija, vaiko raida

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė, apklausa raštu, gautų duomenų kiekybinė analizė.

Rezultatai ir (arba) išvados. Teorinis tyrimas parodė, kad pažinimo kompetenciją ugdyti(is) tinkamiausias būdas yra patyriminis ugdymas, kurio metu žinios ir nauji įgūdžiai įgyjami per savą patirtį atliekant eksperimentus, tyrinėjimus, dalyvaujant išvykose, ekskursijose, pasivaikščiojimuose, projektinėje ir STEAM veikloje bei žaidžiant. Kiekybinio tyrimo metu pavyko nustatyti, kad respondantai yra tinkamai susipažinę su vaikų pažinimo kompetencijos ugdymu(si) per patirtį, tačiau ne visada taiko patyriminį ugdymą(si) lauko aplinkose. Edukacinis projektas pagrindė, kad patirtinės veiklos lauko aplinkoje ugdo priešmokyklinio amžiaus vaikų pažinimo kompetenciją.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Darbe yra pateikiamos rekomendacijos pedagogams kaip panaudoti kūrybiškumą ugdant vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį. Įgyvendintas projektas atskleidė, kad pedagogai turi ieškoti įvairesnių, netradicinių aplinkų ugdyti vaikų pažinimo kompetenciją per patirtį.